לג יהא לך פרעון אלף מזה. ומי נמי הוו ליה זוזי לזוקף לג מלי מסלק ליה: **מה שהצניח מכר.** ושקיל לוקח מחלה או שליח או רבית וכן יורש. מי נמי כוליה שבחא כמתניתין מפני תקנת הצבעים כדלמרן לעיל בשמעתא קמייתא [לד.]: **כל זמן שהצא לידו.** וכי היכי דגזלן לא משבח הוה שקיל מחלה או שליח או רבית כי נמי כי משבח ליקוח שקיל מחלה או שליח או רבית ולגבי לד"ם: **ולקניה.** קנסו: **לג קני.** לשמואל דמר אלף יהיב ליה דיקלא גופיה לליכא שנוי השבח למקנייה: **גוזי.** בלע"ז טריינקי"ש: **קלוזייפ"ת.** קרסים: **חוני.** שנתקן עלה מן השדרה: **חופיה.** משקוב"ץ שבו מכבדים את הבית ומוכל כל הולך לשניס תמו לג הדרה: **שרשרת.** חבל: **פסיומא.** כף תומר המחזיק העליון תיומא היא: מאי

הא דמסיק ביה שיעור ארעא ושבחא הא דלא מסיק ביה אלא כשיעור ארעא אמר ליה [ט]הניחא למאן דאמר אי אית ליה זוזי ללוקח לא מצי מסלק ליה לבעל חוב שפיר אלא למ"ד אי אית ליה זוזי ללוקח [א]מצי מסלק ליה לבעל חוב לימא ליה אי הוו לי זוזי הוה מסלקינא לך מכוליה ארעא השתא הב לי גריוא דארעא שיעור שבחאי אמר ליה הכא במאי עסקינן [ב]כגון דשויה ניהליה אפותיקי [ג]דאמר ליה לא יהא לך פרעון אלא מזה: אמר רבא [ג]גזל והשביח ומכר מכר מה שהשביח הוריש: בעי רבא השביח לוקח מהו בתר דבעיא [ד]הדר פשטה מה מכר ראשון לשני כל זכות שתבא לידו: בעי רבא השביח עובד כוכבים מהו א"ל רב אחא מדפתי לרבינא [ה]תקנתא לעובד כוכבים ניקו ונעבוד אמר ליה לא צריכא כגון דזבניה לישראל סוף סוף הבא מחמת עובד כוכבים הרי הוא כעובד כוכבים לא צריכא כגון דגזל ישראל וזבנה ניהליה והשביחה עובד כוכבים והדר עובד כוכבים וזבנה לישראל מאי מי אמרינן כיון דמעיקרא ישראל והדר ישראל עבדי רבנן תקנתא או דלמא כיון דאיכא עובד כוכבים באמצע לא עבדו ליה רבנן תקנתא [ו]תיקו: אמר רב פפא [ז]האי מאן דגזל דיקלא מחבריה וקטליה אע"ג דשדיא מארעא לארעא דידיה לא קני מאי טעמא מעיקרא דיקלא מיקרי והשתא נמי דיקלא מיקרי [ח]דיקלא ועביד [ט]גובי לא קני השתא מיהת גובי דדיקלא מיקרי [י]גובי ועבדינהו כשורי קני כשורי [כ]דרבי ועבדינהו כשורי זוטרי לא קני [ל]עבדינהו קצוצייתא קני אמר רבא [מ]האי מאן דגזל לוליבא ועבדינהו הוצי קני דמעיקרא לוליבא מיקרי והשתא הוצי ועבדינהו חופיא קני מעיקרא הוצי והשתא חופיא חופיא ועבדיה שרשורא לא קני מאי טעמא דהדר סתר ליה והוי חופיא [ס]בעי רב פפא נחלקה התיומת פסול מהו תא שמע דאמר רבי מתנו אמר רבי יהושע בן לוי ניטלה התיומת פסול מאי

לתוך שדה חבירו שלא ברשות וכן מוכי לה בסמקנא בעשאו אפותיקי וגם בתחילה משמע למיירי בעשאו אפותיקי דקתמר על היתומים להכניא ליה מ"ט מרעא כיון דלגובייניה קיימא כמאן דגביא דמיא ומי לא מיירי דשויה אפותיקי ממאי הוא בחזקת ב"ח ויתמי נייתו ליה מדהכא מרעא בחזקת יתמי קיימא דמי בעי מסלקי ליה בזוזי ועל ב"ח להכניא ליה אלף שלא בעשאוהו אפותיקי מיירי וגרע כחו של בעל חוב טפי ממה שעשה לו הלוה אפותיקי דהויא כחמת מדמותיו דמשלם יגיאה למי שמשכיח ואילו לא עשאו אפותיקי היה גובה הכל מן היתומים שלא פריעת יגיאה כמו מלקוחות כדפירשתי והשתא מצינו למימר דבלקוחות נמי אם עשאה אפותיקי יש לו לשלם ללוקח היגיאה אפי' מסיק היה שיעור ארעא ושבחא ולמסקנא דמוקי לה הכא בעשאה אפותיקי לא נחלק עוד בין מסיק היה שיעור ארעא ולא מסיק ובטל במסקנא חומא חילוק דכיון שעשאו אפותיקי משלם יגיאה תע"ג דמסיק שיעור ארעא ושבחא ומיהו יש לחלק דבלקוחות כיון שיש להם על מי לחזור היכא דמסיק שיעור ארעא ושבחא מינו פורע יגיאה אפי' עשאה אפותיקי דמשום דעשאה אפותיקי לא יגרע כח ב"ח כך כיון שיש ללוקח על מי לחזור דדומק דומיא דמסקנא דמוקי לה בעשאה אפותיקי לא גריע למה שהיה מחלק בין מסיק היה שיעור ארעא ללא מסיק שהרי כל חלו דברי רב אשי שהיה מציב לרבינא דבכל הספרים כתוב אמר ליה הסיק היה שיעור ארעא כו' ע"ל הכא במאי עסקינן דשויה ניהליה אפותיקי ומיהו דומה שהיה חוזר מדבריו הראשונים ומיהו תו"י לפי הספרים שכתוב בהן אמר ליה כאן בשעה שמגיע לכתפיים כאן כו' תומו תירוץ ולפי זה קשי ומיהו בדוב הספרים גרסינן וכי תימא כאן בשעה שמגיע לכתפיים כו': **הניחא** למאן דאמר **בו'**. פלוגתא היא בפרק מי שהיה גזוי (כתובות דף צג: ושם) גבי הסוע גזרת לחזו מקמי היה מלפע זוזי ומכן לאית ליה לצ מלי מסלק ליה היינו רמי בר חמא לסבר התם למימר דהיינו מתניתין: **כל** זכות **שתבא לידו.** [א] תע"ג דבפ"ק דב"מ (דף טו: ושם) משמע לאפי' לרב דאמר לוקח יש לו שבח בשלא הכיר בה שהיינו שלו ולקמה היינו מגזלן אבל גנזלן לא יהיב שבח היינו בקרקע שאין בגזלת דגזלן גופיה לית ליה שבח אבל הכא במטלטלין שיש שבח לגזלן מפני תקנת השבים גם לזוקף ממנו יש לו: **דגזל דיקלא** וקטליה. תע"ג דגזל בהמה וקטלה קני התם הוי שינוי דמינכר טפי: **נחלקה התיומת בו'.** מצא ר"י בשושבת הגאונים (ע) ניטלה התיומת חומו הוצ העליון ברשם הלוצ שאין הוצ למעלה ממנה ושוה כשני הוצין דבוקין זה בזה וקרקעין תיומת וכן משמע מתוך ס"ג שרוצים לפרש כן ולדבריהם לא ימצא לנו לוצ כשר כי בטורח נמצאין חותן שיש להם תיומת כזה אפי' אחד מהם ויש לומר שאף לדבריהם אין פסול אלא שהיה מתחילה בענין זה ונחלק שנשתנה מבבייתו ובקונטרס פירש נחלקה תיומת שני עלים עליונים שמצויים שם כלה השדרה נחלקה זה מזה ונפדקה השדרה על העלין של מטה מהן ומתוך פירושו משמע שנפדק השדרה כל כך שנראה העלין העליונים חלוקין ומפוזרין זה מזה ועוד תו"י דיש מפרשים שכל עלי הלוצ כפולין כל אחד לשנים ויש ברשם הלוצ בסוף השדרה ב' עלין יוצאין ממנה שכל אחד כפול לשנים כשאר עלי הלוצ ואותם שנים עלין היוצאין מרשם השדרה נקראין תיומת ואהנהו בעי נחלקה התיומת מהו שם נחלקו זה מזה דהיינו קלא מן השדרה ומיהו אין רוב הלוצין נמצאין כענין זה ומכל מקום יש לומר דבעי דמי משכחת כה"ג תיומת ונחלקה מהו: **ניטלה התיומת פסול.** נראה לר"י דהא דאמר נקטם רשמו פסול היינו שנקטמו הרבה מן העלין תדע לחן לך נקטם יותר מבטילת התיומת ומשמע דוקא ניטלה אבל נקטם כשר ועוד אר"י דמי למימר דניטלה משכחת ליה דס"ד דהוי הדר טפי כשניטלה כולה יותר מנקטם:

מסורת הש"ס

ע) [ב"מ טו: קי: ע"ש ועיין תוספות ב"מ לה. ד"ה הגיחמן], ג) [ב"מ סו:], ד) פי' תוליות, ד) קוקס לב, ה) [בל בסוכה פי' רש"י פירוש אחר,

הגהות הב"ח

(ט) תום' ד"ה נחלקה וכו' בתשובות הגאונים נחלקה התיומת:

הגהות הגר"א

[א] תוד"ה כל כו' עש"ב כו'. ב"ב ורי"ף מירן דשם בשבחא דממילא וכלן מחמת הוצאה ועי' (לוזי ב"ל ומתוכן) בזה קושית המ"מ על הרמב"ם מגמ' דכאן וכן הסיא דס"ב המפקיד (ועי' בהגר"א ריש סי' שנ"ד):

לעזי רש"י

טרינקי"ש [טרונקי"ש]. גזרי-עץ, בולי-עץ. אישקוב"א. מטאטא.

מוסף רש"י

הניחא למאן דאמר. פלוגתא היא בכתובות (נה:), אי אית ליה זוזי ללוקח. לפרוש מחוב, לא מצי מסלק ליה לבעל חוב. מן מרעא, דבעל חוב קדים, שפיר. דמלי למימר דסיכלו דים קרקע מוסב על החוב שם השבח, מסלק ליה ללוקח ולא מלי למר לוקח הב לי מן מרעא שיעור שבחאי, דאמר כוליה דידי ואת ירדת בה שלא כרצוני (ב"מ טו:) דמרעא מעיקרא דיהיב ליה שיעור ארעא כולה (שם קי:). **כגון דשויה ניהליה.** לוה לבעל חוב, אפותיקי. להא מרעא והכל מודים בזו דמי הוה ליה זוזי ללוקח לא הוה מלי מסלק ליה (שם סו:). נחלקה התיומת. שני עלין עליונים שמצויים שאם השדרה כלה נחלקו זה מזה ונפדקה השדרה עד העלין שלמטה מהם. תיומת, לפי שמדובקין כתמרים (סוכה לב.).

רבינו חננאל

הב לי גריוא דארעא. פי' גרויא מידה. **אמר רבא גזל והשביח ומכר, גזל והשביח והוריש מה שהשביח מכר ומה שהשביח הוריש.** רבי חננאל זצוק"ל ורוב המפרשים פירשו הא דרבא שגזל קרקע והשביחה. דיקלא ופסקיה בגובי גובי נמי לא קני, מ"ט השתא נמי גובי דדיקלא מיקרי. פי' חתיכות. **עבדינהו קצוצייתא קני.** פי' שעושין ממנו צינור. **אמר רבא** האי מאן דגזל לוליבא ועבדא הוצי קני, מ"ט דמעיקרא לוליבא והשתא הוצי. הוצי ועבדינהו הפיא קני, מעיקרא הוצי והשתא הפיא. הפיא ועבדינהו שישורא לא קני, מאי טעמא דהדר סתר ליה והוי אפיא. והוא כעין שבייריה מעין פרצה. נפדדו עליו כשר, שנתפרדו בהוצין. פי' אחר גזל לוליבא ועבדיה הוצי שנטל עליו עלה עלה בלבד, גזל הוצי ועבדיה הפיא, שחילק את העלין וקרען ועשאן לטאט הבית. שישורא חבל קטן.